

5 Οκτωβρίου 2013

Σκέψεις στο Ευαγγέλιο της Κυριακής (Γ' Λουκά)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Πρωτ. Γεωργίου Δορμπαράκη

«Μη κλαίε... Νεανίσκε, σοι λέγω, εγέρθητι» α. Μία σκηνή γεμάτη από δραματική

ένταση μας προβάλλει το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα: μία μάνα, χήρα γυναίκα, συνοδεύει το μονάκριβο παιδί της στην τελευταία του κατοικία. Μαζί της και πλήθος κόσμου, που συμπαρίσταται στη μάνα και θρηνεί την τραγικότητα της ζωής της. Και ξάφνου αλλάζουν όλα: ο θρήνος μετατρέπεται σε άφατη χαρά. Γιατί; Διότι εμφανίζεται Εκείνος που είναι η πηγή της ζωής, Εκείνος που σπλαχνίζόμενος τη μάνα ανασταίνει το παιδί της και της το παραδίδει ζωντανό και υγιές. Ο λαός μπροστά στο εκπληκτικό γεγονός μένει έκθαμβος, νιώθοντας ότι βρίσκεται μπροστά στην παρουσία του Θεού. Η δοξολογία προς Αυτόν είναι η μόνη αντίδρασή του.

β. 1. Η συνάντηση του Κυρίου με την εξόδιο πορεία στη Ναίν θα πρέπει να σημειώσουμε καταρχάς ότι δεν είναι τυχαία. Ο Κύριος έρχεται ακριβώς για το πεθαμένο παιδί• να το αναστήσει και να το παραδώσει και πάλι στη μητέρα του. Έχει πλήρη επίγνωση, όπως σημειώνουν και οι ερμηνευτές Πατέρες της Εκκλησίας μας, ότι προεκτείνει εκείνο που συνέβη στην Παλαιά Διαθήκη με τον προφήτη Ηλία, ο οποίος κατά τον ίδιο τρόπο με τον Κύριο ανέστησε με τη δύναμη του Θεού το πεθαμένο παιδί μίας χήρας και πάλι γυναίκας, οπότε το περιστατικό εκείνο θεωρείται προτύπωση της νίκης του θανάτου που φέρνει ο Κύριος. Άλλωστε δεν μπορεί να είναι τίποτε τυχαίο στη ζωή του Κυρίου, αφού Εκείνος είναι ο Δημιουργός του κόσμου, το Α και το Ω της ζωής, ο πρώτος και ο έσχατος. Όλα λοιπόν σε Αυτόν λειτουργούν μέσα σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο, το σχέδιό Του για τη σωτηρία του ανθρώπου, μέσα στα πλαίσια της άπειρης αγάπης Του για το πεσμένο στην αμαρτία και υφιστάμενο τις συνέπειές της πλάσμα Του. Πώς λοιπόν να είναι τυχαία η συνάντηση γι' Αυτόν που μας αποκάλυψε ότι και «αι τρίχες της κεφαλής ημών πάσαι ηριθμημέναι εισί» και ότι αν φροντίζει και το παραμικρότερο αγριόχορτο, πόσο περισσότερο φροντίζει εμάς τους κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του ανθρώπους;

2. Ο Κύριος λοιπόν πορεύεται στη Ναίν ακριβώς για να ξαναδώσει ζωή στο νεκρό παιδί, αλλά με ένα απώτερο διπλό σκοπό: Πρώτον, μέσω αυτής της ανάστασης να φανερώσει ότι ο ερχομός Του στον κόσμο φέρνει ακριβώς την κατάργηση του θανάτου και την παροχή της ζωής – «εγώ ήλθον ίνα ζωήν έχωσιν και περισσόν έχωσιν» θα πει κάπου αλλού – δηλαδή ότι Αυτός είναι «η Ζωή και η Ανάστασις»: ό,τι μαρτύρησε για τον εαυτό Του στο ανάλογο γεγονός της ανάστασης του Λαζάρου, άρα προετοιμάζει το έδαφος για τη δική Του Ανάσταση ως κατάργηση εντελώς του θανάτου. Δεύτερον, συγκλονισμένος από το γεγονός και γεμάτος ευσπλαχνία προς την τραγική μάνα, να δείξει ότι συμπάσχει με τον πόνο της, ότι δεν την ξεπερνά, γιατί ο πόνος, όπως και ο ίδιος ο θάνατος, είναι πράγματα που δεν συνάδουν προς τον Θεό και το θέλημά Του, δηλαδή ότι ο πόνος και ο θάνατος είναι καταστάσεις αντίθετες προς τη δημιουργία του ανθρώπου, γι' αυτό και το πένθος και το κλάμα δεν πρέπει να υπάρχουν κανονικά στη ζωή του. «Μη κλαίε» της λέει.

Και πράγματι, ο λόγος του Θεού έχει αποκαλύψει ότι ο Θεός δημιούργησε τον

άνθρωπο, για να είναι μέτοχος της χαράς και της ζωής Εκείνου, με σκοπό, υπακούοντας ο άνθρωπος στο θέλημά Του, να φτάσει να γίνει κι αυτός ένας κατά χάριν Θεός, να θεωθεί, κατά την εκκλησιαστική ορολογία. Αλλά, η κακή χρήση της ελευθερίας από τον άνθρωπο τον οδήγησε στον δρόμο της πτώσεώς του στην αμαρτία, από την οποία εισήλθε ο πόνος, η φθορά, ο θάνατος. «Διά της αμαρτίας ο θάνατος». Κι ο Χριστός λοιπόν, ο ενανθρωπήσας Θεός, έρχεται προκειμένου να επαναφέρει τον άνθρωπο στην κανονική του θέση και να καταργήσει την αμαρτία και τα αρνητικά αποτελέσματά της. Όλη η ζωή του Χριστού, και κυρίως ο Σταυρός και η Ανάστασή Του, είναι ακριβώς προς την κατεύθυνση αυτή, που σημαίνει ότι με τον Χριστό νικήθηκε ο μεγαλύτερος και έσχατος εχθρός του ανθρώπου, ο θάνατος, ενώ η όποια δοκιμασία και ο κάθε πόνος πια του ανθρώπου θεωρούνται ως παιδαγωγία του χριστιανού, ως συμμετοχή του στον Σταυρό Εκείνου, που οδηγεί, αν αντιμετωπιστεί με πίστη και υπομονή, στη βίωση της Ανάστασης και της μελλοντικής δόξας του πιστού. «Ουκ ἀξια γαρ τα παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν εις ημάς αποκαλυφθήναι δόξαν».

3. Βεβαίως, μπορεί να αντείπει κανείς ότι και ο Κύριος έκλαψε κατά τον θάνατο του αγαπημένου Του φίλου Λαζάρου. Πώς τώρα με το «μη κλαίε» στη χήρα μάνα φαίνεται να κινείται αντίθετα προς το προσωπικό Του παράδειγμα; Δεν βρισκόμαστε βεβαίως μπροστά σε αντίφαση. Ο Κύριος προτρέπει τη μάνα να μη κλαίει, γιατί πρόκειται να της δώσει τη μεγαλύτερη χαρά: ζωντανό και πάλι το παιδί της. Δεν αρνείται τη λύπη από το γεγονός του θανάτου. Αρνείται τη λύπη ως έκφραση αδιεξόδου μπροστά στο φαινόμενο του θανάτου. Είναι ίσως αυτό που θα πει αργότερα ο απόστολος Παύλος για τους πιστούς: «μη λυπείσθε, ώσπερ οι λοιποί οι μη έχοντες ελπίδα». Κι ακριβώς, όταν και ο Ίδιος θα κλάψει για τον φίλο Του Λάζαρο, θα το κάνει όχι γιατί θα βρεθεί μπροστά σε αδιέξοδο, αφού αμέσως μετά θα τον καλέσει και πάλι στη ζωή: «Λάζαρε, δεύρο έξω», αλλά γιατί Εκείνος ήταν ο μόνος που μπορούσε σε όλο το βάθος και το πλάτος να γνωρίζει την τραγικότητα του θανάτου. Το κλάμα του Κυρίου δηλαδή δεν ήταν τόσο για τον Λάζαρο, όσο για την κατάντια της ανθρώπινης φύσης, γι' αυτό και μάλλον αντιστοιχεί προς την ευσπλαχνία που ένιωσε απέναντι στην πονεμένη μάνα της Ναΐν. Δεν είναι τυχαίο ότι οι ερμηνευτές της Καινής Διαθήκης εξηγούν ότι η ευσπλαχνία αυτή περιέχει όχι μόνο μία απλή στροφή συμπάθειας προς τη γυναίκα, αλλά μία «βαθειά συγκίνηση και έναν συγκλονισμό» του Κυρίου.

4. Με τους παραπάνω όρους, καταλαβαίνει κανείς πόση άγνοια και πόση πλάνη υπάρχει σ' εκείνους τους «χριστιανούς», οι οποίοι, ενώ ο Χριστός ήλθε στον κόσμο, έγινε μέτοχος όλου του πόνου και του δράματος της ανθρώπινης ύπαρξης, πήρε πάνω Του όλες τις τραγικές συνέπειες της αμαρτίες, για να μας προσφέρει και πάλι τη δικαιοσύνη του Θεού, καθώς μας ένωσε με τον εαυτό Του και μας κατέστησε μέλη Του, εκείνοι Τον υβρίζουν και Τον βλασφημούν σε κάθε δοκιμασία τους και σε κάθε φαινομενικό αδιέξοδό τους! Πόση τύφλωση πρέπει να υπάρχει, για να μη «βλέπουν» τον Σταυρό και την Ανάστασή Του ως γεγονότα που

πραγματοποιήθηκαν «δι' ημάς τους ανθρώπους και διά την ημετέραν σωτηρίαν», για να μη «βλέπουν» ότι μετά τον ερχομό Του όλα πια λειτουργούν διαφορετικά: σε όλα τα δεινά υπάρχει η παρουσία Εκείνου και η δύναμη Του που μας ενισχύει, όπως στο «εξώφθαλμο» γεγονός από το σημερινό περιστατικό, κατά το οποίο ο Κύριος συμπάσχει με εμάς και συγκλονίζεται από τον ανθρώπινο πόνο, δίνοντας όμως και τη διέξοδο: «Νεανίσκε, σοι λέγω, εγέρθητι! Ποια μεγαλύτερη παρηγοριά μπορεί να υπάρχει από αυτήν, αφού ακόμη και στο μεγαλύτερο αδιέξοδο - ποιο μεγαλύτερο αδιέξοδο από τον θάνατο μπορεί να υπάρχει; - ο Κύριος μάς δίνει τη λύση και μας ανορθώνει;

γ. Ζούμε σε μία από τις πιο κρίσιμες περιόδους της ιστορίας μας. Η οικονομική κρίση «κτυπά» την πόρτα σχεδόν όλων μας. Υπάρχουν συνάνθρωποί μας που την κρίση αυτή τη βιώνουν ως θάνατο, ως αδιέξοδο. Ο πόνος, η θλίψη, το κλάμα περισσεύουν σε πάρα πολλούς. Μοιάζει η Ελλάδα με τη μάνα του σημερινού Ευαγγελίου, που προπέμπει το παιδί της στο νεκροταφείο. Κι όμως! Όπως τότε παρουσιάστηκε ο Κύριος και έδωσε την ανεπάντεχη λύση: την ανάσταση, έτσι και σήμερα. Ο ίδιος Κύριος υπάρχει, γιατί είναι ο παντοδύναμος Θεός. Στο φαινομενικό αδιέξοδο Εκείνος έρχεται προς συνάντησή μας. Το «μη κλαίε» και το «νεανίσκε, σοι λέγω, εγέρθητι» είναι τα λόγια που θα ακούσουμε κι εμείς, για να ορθοποδήσουμε και πάλι. Δεν θα είμαστε χριστιανοί, αν δεν έχουμε αυτήν την πεποίθηση κι αυτήν την ελπίδα. Κάτω όμως από μία προϋπόθεση: τα λόγια αυτά να λειτουργήσουν πρώτα μέσα μας από πλευράς πνευματικής, δηλαδή να τα ακούσουμε για την πνευματική ανόρθωσή μας, που σημαίνει να μετανοήσουμε, αποφασίζοντας να αλλάξουμε τρόπο ζωής: από εγωιστές και συμφεροντολόγοι να γίνουμε άνθρωποι αγάπης, με ενδιαφέρον και συμπάθεια για τους συνανθρώπους μας. Τότε ναι, θα δούμε ό,τι είδε και η χαροκαμένη μάνα της Ναίν: την ανάσταση, αλλά πρώτα του ίδιου του εαυτού μας. Κι ίσως στη συνέχεια και όλων των άλλων αδιεξόδων μας.

Πηγή: http://synodoiporia.blogspot.gr/2013/10/blog-post_132.html